

denne Sag, navnlig ved at bibeholde Bestemmelsen om Husets Opførelse i Anledning af Gaardens Nedlæggelse. Naar der nemlig, som faktisk finder Sted, hersker en temmelig ubegrænset Frihed med Hensyn til Erhvervelse af større eller mindre Huslodder eller Byggepladse, vil Husenes Antal under den tiltagende Folkemængde af sig selv forøges, og i mange Egne findes der i Forhold til Gaardene og deres Ejendomme allerede langt flere Huse, end det for Kommunens Lærv anses ønskeligt, hvorom ikke faa Erklæringer fra Sogneforstanderne i Udstykningsager afgive tilstrækkeligt Vidnesbyrd.

Det maa derhos anses for meget tvivlsomt, hvor vidt den nu gældende Bestemmelse i Fdgn. af 3dje Decbr. 1819 § 4, om at enhver til Bebyggelse bestemt Parcel skal have et Tilliggende af i det mindste $1\frac{1}{2}$ Td. Land til Takst 24 (3 Tdr. Land Middelljord) er hensigtsmæssig, idet Ejeren af en saadan Jordlod hverken er rigtig Jordbruger eller rigtig Arbejder, og han ofte vil være nødsaget til, at søge Hjælp til Jordens Dyrkning m. v. hos de ombøende større Jordbrugere, hvorved han vil komme i et mindre heldigt Afhængighedsforhold til disse, ligesom saadanne Ejendomme for Tiden staa i en saa høj Pris, at det ofte vil falde Ejeren trykkende at udrede Renterne af de deri staaende Prioriteter; endeligen vil det under den stedse stigende Folkemængde være umuligt at tilvejebringe den til slige Huslodder fornødne Jord. Det vilde vistnok være ønskeligt, om der, som antydet i den daværende Indenrigsministers tidligere Forslag, til ethvert Hus kunde henlægges en Have paa 1 à 2 Ekdr. Land, som vilde være Ejeren til væsentlig Nytte, og hvis Dyrkning han selv ved sin Families Hjælp letteligen vilde kunde overkomme uden derved at forhindres fra at søge Fortjeneste ved Arbejde for andre. Men en Bestemmelse om et saadant Minimum vilde dels stride mod den voksende Folkemængdes Krav paa at erholde Bolig, sfr. Lov af 4de Juli 1850 angaaende Jords Afstaaelse til Opførelse af Fattighuse og Boliger for husvilde Familier m. v.; og dels vilde den ej heller lede til det tilstgtede Resultat: at hindre Etableringen af Familier, som ikke have Midler til at erhverve det fornødne til deres Udkomme og saaledes ville falde Fattigvæsenet til Byrde; det vil nemlig ikke kunne formenes en Ejer af Jord, derpaa at opføre Bygninger og udleje samme, og det maa vistnok erkendes, at en saadan Lejer er værre faren, end om han selv ejede det Hus, hvori han bor, selv om dette aldeles intet Jordtilliggende har, og af disse Grunde har saavel Rentekammeret som Indenrigsministeriet, naar Omstændighederne talte derfor, og navnlig naar vedkommende Sogneforstanderskab intet derimod fandt at erindre, stadigen tilladt Afhændelsen af mindre Jorder og Grundstykker til Bebyggelse.

I Henshold til det foranførte antager man derfor med Landbokommissionen, at der ikke bør sættes noget andet Minimum for Størrelsen af Parceller eller Byggepladse, end Hensynet til Matrikulens Vedligeholdelse og Skattevæsenet kræver, nemlig, at de kunne ansættes til $\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn; men selv naar denne Grænse fastsættes, tror man, at Indenrigsministeriet fremdeles, som hidtil, maa kunne tilstede Undtagelser, ved at tillade Afhændelsen af Arealer, som ere for ubetydelige til at kunne paalignes Hartkorn, imod at i Nederlag for Satter og Afgifter svares en bestandig aarlig Grundskat til Ejeren af den Jord, hvorfra Grundstykket er adskilt. Herved maa bemærkes, at et saadant Grundstykkets Kvadratindehold ingenlunde nødvendigvis vil være meget ringe, eftersom Omstændighederne kunne være saaledes, at der udfordres 2 à 3 Tdr. Land geometrisk Maal til $\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn.

Indskrænkning i Udstykningsfriheden bør saaledes formentligen kun gaa ud paa at bevare en nogenlunde talrig Gaardmandsklasse, og i saa Henseende antager man, at ethvert nu eksisterende Gaardbrug ikke bør kunne udstykkes, medmindre der i det mindste kan blive en Parcel tilbage af den for et Gaardbrug nogenlunde passende Størrelse, som man tror at kunne ansætte til 2 Tdr. Hartkorn, og at i øvrigt Halvdelen af større Gaarde stedse bør udlægges i Parceller ikke under 2 Tdr. Hartkorn, saaledes at, hvor denne Halvdel udlægges i større Parceller, disse vel atter kunne udstykkes, men alene saaledes, at der til enhver af de Parceller, hvori de deles, henlægges i det mindste 2 Tdr. Hartkorn, og at denne Bestemmelse bliver anvendelig paa hver enkelt af de Gaarde, hvoraf en sammenlagt Ejendom, som agtes udstykket, bestaar. Resten, nemlig indtil Halvdelen, saafremt Gaarden er styldsat for 4 Tdr. Hartkorn eller derover, og i modsat Fald hvad Gaarden udgør mere end 2 Tdr. Hartkorn, skal derimod uden Indskrænkning kunne udstykkes i mindre Parceller.

Under en saaledes begrænset Udstykningsfrihed vil de nuværende Bøndergaardes Forsvinden kunne forhindres, samt de fornødne Arealer til større eller mindre Huslodder og Byggepladse kunne tilvejebringes, naar der paa den anden Side i Loven optages en